



LA ESQUELLA  
DE LA  
**TORRATXA**

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

**ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ**

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20  
BARCELONA

**PREU DE SUSCRIPCIÓ**

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas  
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

*BOTÁNICA SOCIAL*



*Flors d' hivern.*

## CARTA OBERTA

AL DOCTOR ROBERT

*President del Ateneo Barcelonés*

He llegit ab molt gust, estimadíssim y simpàtic doctor, el seu discurs inaugural del curs acadèmic del *Ateneo Barcelonés*, perque tot lo que vosté escriu té aquella atracció que ofereixen sempre 'ls fruyts de la cópula del talent y l' eloqüència.

Vosté es de aquells homes de ciencia que no desdenyen ni la claretat ni 'l bon gust en dir las cosas, diferint en aixó de tants y tants pedants presumptuosos que al exposar una doctrina, donar compte de una teoria ó desarrollar una tēsis, lo primer que procuran es marejar als seus oyents ó als seus lectors, perque aquests pensin ó diguin:—Mare de Deu ¡y quin sabíás deu ser aquest home que parla tant y no l' enteném de una paraula!

Ben al contrari 'l seu discurs sobre la *célula social*: clar, ben cimentat, metódich, es obra de metje de bon ull clínich que veu la causa de las malalties del individuo y per ampliació las troba també en las colectivitats. Lo qu' en aquell son células mal nutridas, viciadas, débils ó malaltas, son en las colectivitats educacions deficientes dels individuos, atavismes rancis, persistencia en els errors y en els vicis, entorboliments de la conciencia, depressions de la voluntat. L' individuo que no té sanas y ben nutridas totas las células enmalalteix y mor. Aixís també 'ls pobles; quan sos components (ciudadans y institucions) no 's troban en la plena possessió de una salut moral robusta, degeneran y acaban per ser víctimas de las rasses superiors.

A la llum de aquesta teoria ha confrontat vosté, unas ab altrás, algunas de las rasses principals del planeta, fent ressaltar la robustés admirable de las unas y la extrema debilitat de las altrás, entre las quals s' hi conta la mal nomenada llatina, y dintre de aquesta en primer terme la desventurada rassa espanyola... Y fins com aquell qui no fa res, cap al final del discurs, s' ha introduhit al recambró solitari y cada día mes aïslat de la rassa catalana.

Aqueixa visita de metje li ha inspirat la següent opinió:

«Per de prompte, els cataláns, particularistas, individualistas, homes pràctichs, ab iniciativas propias, ab acometivitat, ab hàbits de treball, ab sentiment artístich refinat, de costums morigeradas, ab un idioma sech, incís, viril, que traduheix fidelment el pensament, renyit ab tota divagació teórica y, sobre tot, ab aqueixa forsa ostensible d' assimilació de tot lo qu' es progrés, tindríam de depurar nos dels defectes, que 'ns perjudican á nosaltres mateixos y que 'ns fan mal voler dels habitants de las altrás regións d' Espanya. Coneixém perfectament el *fortiter in re*, pero no sabém manejar el *suaviter in modo*. Sigüem menos áspres en la forma. No rebutjém; atrayém. Orgullosos de nostra personalitat, orgull noble y enlayrat al qual tenim de rendir cult, no deprimim als demés; ans al contrari, sigüem un imán d' atracció per nostres contraris, pera que vingan á combregar en la nostra iglesia. Recordemnos dels cents espanyols que han vingut á nostre terror y han contribuhit á nostra riquesa y engrandiment; sigüem particularistas, sí, pero no enemichs de l' associació mútua, que uneix forsas y voluntats pera millor resistir en las batallas de la vida. No 'ns dividim en bandos, no 'ns arranquém las entranyas, caminém tots junts y pacients buscant la realisació de nostres ideals: lo contrari es el suicidi.»

Molt bé, Sr. Doctor; pero ¿vol que li digui una cosa? Al méu entendre l' exámen que ha fet dels catalans, es just en alguns punts; pero en altres peca de lleuger, de superficial.

\* \* \*

Enfondeixi una mica y trobará que 'l particula-

risme y l' individualisme tan ponderats, que en la vida privada poden ser una gran virtut, aplicats á la vida pública resultan altament perniciosos. Per aixó aquí tothom mira avants per ell, que per la colectivitat. ¿Ha reparat, estimat Doctor, lo impossible qu' es aquí la vida pública?

Som homes pràctichs y ab iniciativas propias, sí; pero sols pera guanyar diners. Tením acometivitat; pero no l' emplehém en remoure 'ls obstacles que s' oposan al bé comú. Per equivocar els medis d' acció, pot més aquí un cacich que tot un poble.

Tením un sentiment artístich refinat; pero 'ls artistes aquí á penas medran y 'ls escriptors han de cultivar las lletras per pur diletantisme. Haventhi tants catalanistas, raras vegadas el producte dels llibres catalans que 's publican arriba á bastar pera cubrir els gastos de l' edició.

Veji, donchs, com molts de las virtuts per vosté ponderadas se transforman en grans deficiencias.

En cambi 'ls defectes que com á tals senyala son reals y positius, son indubitables; pero consti, benévul Doctor, que encare no 'ls diu tots, ni molt menos. Som aspres en efecte y sembla que molts tinguin á gloria 'l ferse antipàtichs, blasonant de mal educats. Aquell orgull catalá que fá creure á alguns insensats que fora de la nostra terra no hi ha res que valgui res, té mes de gascó ó de andalús que de un poble que vol passar plassa de reflexiu y serio. El dir mal dels demés, sense solta ni volta, ab una mesquinesa d' esperit verament lamentable, 'ns equipara ab l' habitant de una casa de lloguer que viu en perpetuas disputas ab el vehí de sobre, ab el de sota y ab els dels costats, per qüestions rídiculas ó per puras xafarderías.

Y no contents ab aixó, dintre de casa mateixa, s' arma cada saragata que fá tremolar el misteri: no sembla sino que tinguém sanch mora á las venas. Ben clarament deu sentirho vosté mateix, ilustre doctor, quan s' exclama dihent: «*No 'ns dividim en bandos; no 'ns arranquém las entranyas!*...»

¡Ah! ¿que no ho ha reparat tal volta, que aquesta es la terra ahont l' enveja exerceix de nivelladora? Quí s' alsi sols un través de dit sobre 'ls demés, ja té segur el rebre desseguida la gran garrotada del sigle. Vaja á esbrinar las causas que porta tan dividit y esmicolat al catalanisme militant, y tal volta no 'n trobará cap mes sino aqueixa tendencia á deprimir, arrancant d' arrel tot arbre que prometi donar alguna sombra.

Vosté, estimadíssim Doctor, pot parlarne per experiencia propia. Víctima vá serne exercint l' arcaldía, y podrá serho novament, en la presidencia del Ateneo, de una manera menos sorollosa si vosté vol, pero no menos sensible. A veure si no: probi de restablir en la casa 'l predominí de la vida intelectual qu' es l' única rahó de ser de la institució, y ja contarém quants el secundan d' entre aquells elements que van convertir aquell centre de cultura obert á totas las opinións en una sucursal de la Lliga de Catalunya. Als pochos mesos van acabar la corda y han trobat desde llavoras mes agradable la xismografía de las penyas, que 'ls exercicis de la cátedra.

Veji quanta degeneració en poch temps, allá y per tot. La veritat es que may Catalunya havia influït tan poch en la vida de la nació, com desde que s' ha estés tant el virus catalanista. Hi ha quí busca la forsa en un aïslament casi salvatge, y consegueix que ningú fassi cas de nosaltres. Tothom sab que á Roma s' hi vá caminant; pero 'ls mes dels seus correligionaris, ilustre Doctor, s' empenyan en arribarhi sense moure's de casa séva.

Y ara per acabar ¿vol ferme l' obsequi, senyor

## AUCELLS DE NIT



Doctor, de preguntar al *Diari de Catalunya* perquè entre 'ls molts párrafos que reproduheix del seu discurs ha omitit precisament aquell en que vosté atribuheix á la molta abundancia de capelláns, frares y monjas el qu' Espanya tinga un número de habitants molt inferior als que li corresponen?

¡Ah, Doctor Robert, vaji ab cuydado!

Perque aixís com hi hagué un ministre castellá que deya:—No me toquéis á la Marina!—casi tots els catalanistas diuen:—¡Qué no 'm toquin al clerol!...

Y son els mes, els que avuy día, al acabarse la present centuria prefereixen á la barretina, la boyna, la caputxa y 'l barret de teula.

Guardis, donchs, una altra vegada, de incorre en el séu desagrado, y accepti ab aquest concell, l' expressió del afecte personal que li professa son S. S. y admirador constant de sa bona fé:

P. DEL O.

## DESEMBRE

La darrera fulla seca  
dolsament  
de la branca del vell arbre  
s' ha després...  
Y 'l vent ab ratxada forta  
se l' emporta.

—L' última volada... y al nú.

Aquestas tristes despallas  
d' un temps mort,  
y que 'n guardan d' esperansas  
y recorts!...  
Si 'n fruhiren d' alegrías  
aquells d'fas!...

Que sol l' arbre en la planura  
vá deixant  
la darrera fulla seca  
volejant!...

Sense l' ombra protectora,  
com s' anyora!...

Pero 'l cel tot llís ja sembla  
que li d'íu:

—Será curta l' anyoransa  
de l' Estiu:  
jo 't daré mantell qu' abriga  
branca amiga.

Vull qu' oblidis ab mos besos  
geladors  
las besadas xardorosas  
d' aquell sol  
que la sava 't recremava  
y 't matava...—

Y 'l vell arbre s' aconsola,  
y ben extés  
reb els besos silenciosos  
de la neu,  
que cubreixen de blanchura  
la planura...

ANGEL MONTANYA

## LA GORRA DE 'N CISQUET

Empenyent suaument al seu fill, que per la resistència que oposava á acabar de passar el portal no semblava sino que 'l duguessin al matadero, el senyor Grabulosa va entrar á la botiga.

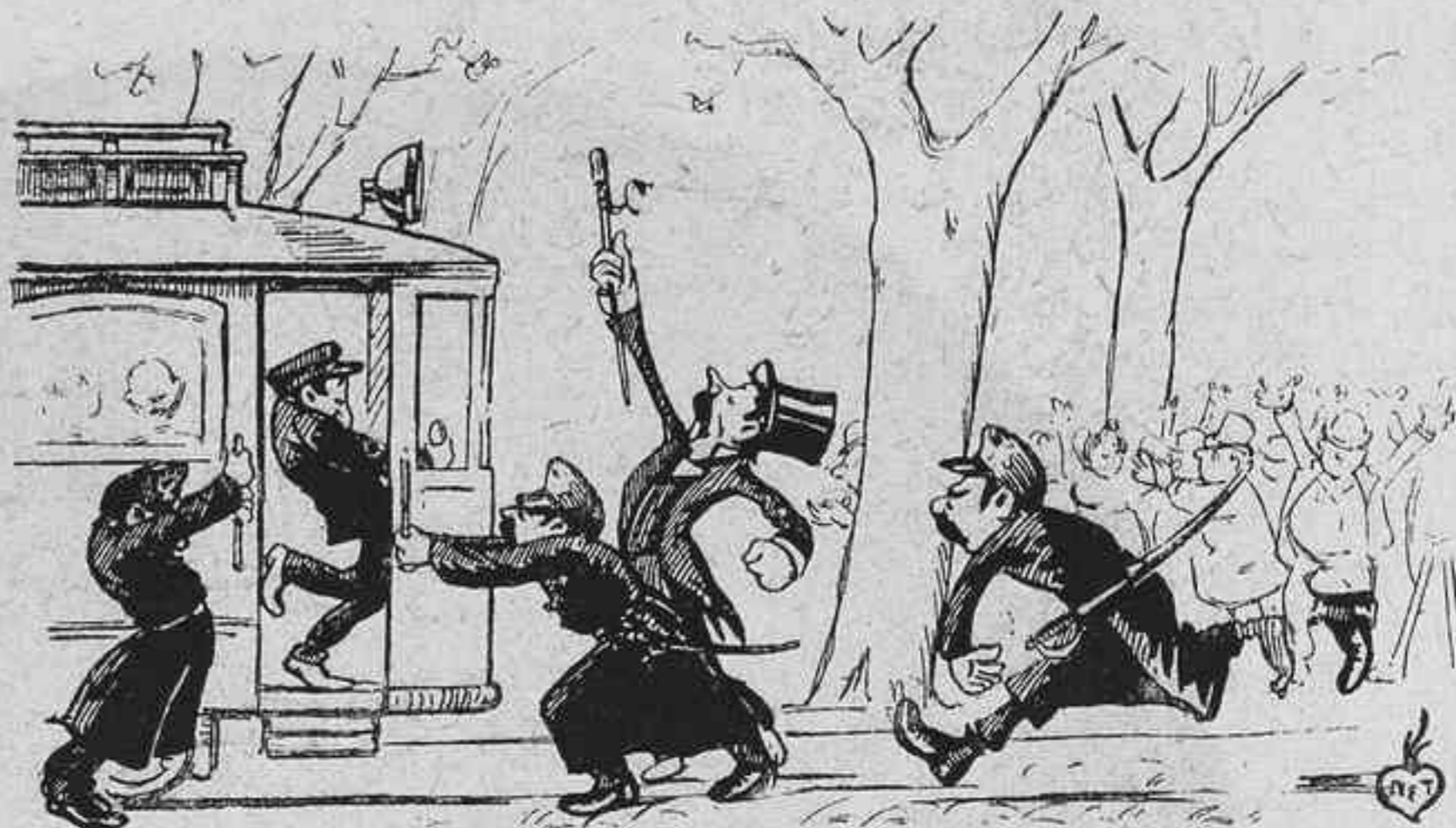
—A veure si tindran una gorra ben bonica y de moda, per aquest baylet.

### UN QUE S' HA VENUT EL DÉCIM



—Diguin lo que vulguin, aquesta prima no me la quita ningú.

## CONTRA LA EXCESSIVA VELOCITAT



—¡Alto! El senyó arcalde dice  
que, viendo las infracciones...

D' un cop d' ull, el gorrista va determinar quina era la forma que al bordegas li aniria millor á la cara.

—De mariner, per supuesto—va dir l' industrial girantse al armari.

—Sí, senyor; ab una cinta que porti una inscripció ab lletres dauradas.

—Vaji triant.

Y 'l gorrista despenjá quatre ó cinch gorras, que va anar deixant sobre 'l taulell.

Totas portavan las cintas y las lletres d' or que 'l senyor Grabulosa havia demanat.

—¿Qué significan aquestas paraulas?—preguntava l' home, llegint traballosament las inscripcions que, no entenentlas, li semblavan francesas.

—Son noms de barcos... ¿Veu? *Majestic, Great Drunkard, White Star, Swallow...*

—¡Yal Com si diguessim *Pelayo, Carlos V, Destructor, Conde de Venadito...*

—Aixó mateix: sino que aquests son inglesos. Es la moda.

Al senyor Grabulosa va cáureli al ull la gorra que deya *Great Drunkard*. Alló de *Great*, sobre tot, li semblava l' última paraula de l' elegancia.

Y com per xiripa resultava á la mida de 'n Cisquet y en el preu no hi hagué gayres dificultats, la gorra del *Great Drunkard* va ser la elegida.

La mamá del noy, al véurela, aprobá 'l bon gust del seu marit, y com aquell día era diumenge, va acordarse que 'l noy estrenaria la gorra aquella mateixa tarde y que, pera fer las cosas ab tota propietat, anirian á passejar la criatura per la vora del port.

—¿Qué 't sembla?—preguntavan á n' en Cisquet, que ab la gorra de mariner clavada fins á las orellas se figurava ja ser un capitá de fragata:—¿t' agradará anar á veure 'ls barcos?

—¡Pero ab la gorra nova!

—¡Naturalment! Per la gorra 's fá la festa.

El programa va cumplirse ab la major exactitut. Els papás se mudaren ab arreglo á la diada, en Cisquet s' encaixá la gorra del *Great Drunkard*, y cap al port faltan familias felissas.

Per aquells días, casualment, havia arribat aquí una esquadra inglesa, y 'ls molls estavan plens de mariners británichs.

La familia Grabulosa va toparse ab un grupo d' ells, y 'l papá va observar que 'ls inglesos se miravan al nen y somreyan.

—¿Has vist?—va dir el bon senyor, tocant ab el colze á la seva muller:—¿Has vist? El menut els ha

## DELS TRANVIAS ELÉCTRICHS



—Quan vejéu al senyó arcalde ja li daréu expressións.

fet gracia. ¡Com que talment sembla un marineret de deból...

Tornaren á passar més mariners, y la rialleta d'aquests fou ja mes viva.

—¡Mira, mira!—deya 'l senyó Grabulosa, mitj cayentli la baba:—Tots se 'n adonan del nostre fill y 's veu que 'l troban mono.

—¡Es que ho es!—replicava la mamá, més entusiasmada encare que 'l seu marit:—¿Veritat, reyet de casa nostra?

—Estich cansat—va respondre 'l reyet, infantilment orgullós de la ovació que li semblava rebre de la gent que passava:—vull seure.

Y van assentarse damunt de la primera pila de fustas que van trobar per allí prop.

Uns mariners inglesos—per tot se 'n veyan—que quatre passos mes enllá reposavan també de las sevas fatigas, van fixarse en la gorra de 'n Cisquet, y tornaren á repetir-se las rialletas.

La seva gresca va cridar l'atenció d'altres companys seus que passavan, y com advertits per ells clavessin la vista en el nen mariner, no van tardar en posarse igualment á riure.

Darrera d'aquests van venirne d'altres que també 'ls hi van fer coro. Y á continuació passá un nou grupo, y luego un altre, y un altre... Y tant rigueren tots, y tant celebraren l'aspecte mariner del pobre Cisquet, que 'l senyó Grabulosa, á pesar de la seva nativa candidés, hagué de comprendre que alló no era natural y que allí hi havia algún intríngulis qu' escapava á la seva penetració.

—¿De qué deuen riure?—preguntava á la seva senyora, que també comensava á extranyarse d'aquella alegria tan general.

—¡No sé, no m'ho explico! Jo al noy no li veig res.

—No obstant, repáralho: tots li dirigeixen la vista á la gorra.

—Potser es mal feta.

Un senyó que passava va tréurels del apuro.

—No 's riuhen de la gorra—va dirlos, llegint admirat la inscripció que 'n Cisquet hi portava:—de lo que 's riuhen es d'aixó: *Great Drunkard*.

—¿Per qué? ¿No es el nom d'un barco?

—No senyors: aixó vol dir ni més ni menos que *gran borratxó*.

—¡Jesús María Joseph!—exclamá 'l senyó Grabulosa, fent un suprém esforç per no caure en basca:—¡Gran borratxó 'l reyet de casa nostra!...

Y llavors el desventurat pare va comensar á comprendre la torpesa que comet y 'ls perills á que s'ex-

posa l'home que usa paraulas qual significat desconeix en absolut.

A. MARCH

## ¡SOCH FELÍS!

Días fá tothom ne parla, no 's diu altre pel vehinat, tothom que 'm coneix enveja la méva felicitat.

Jo mateix no 'm dono compte de lo molt felís que soch, y ab tant y tant com se 'n parla encar' crech que se 'n diu poch.

Las casadas... un xich rancias, que ellas son qui ho ha *escampat*, van dihent:—Semblava un tímit que no hagués trencat cap plat.

Las viudetas que á las horas encar fan mes ó menys goig m'han dit que de tanta ditxa fins n'hi ha per tornarse boig.

Las fadrinetas que encare no 'ls ha sortit pretendent,

—¡Que felissos ell y ella!

contant el *cás* van dihent.

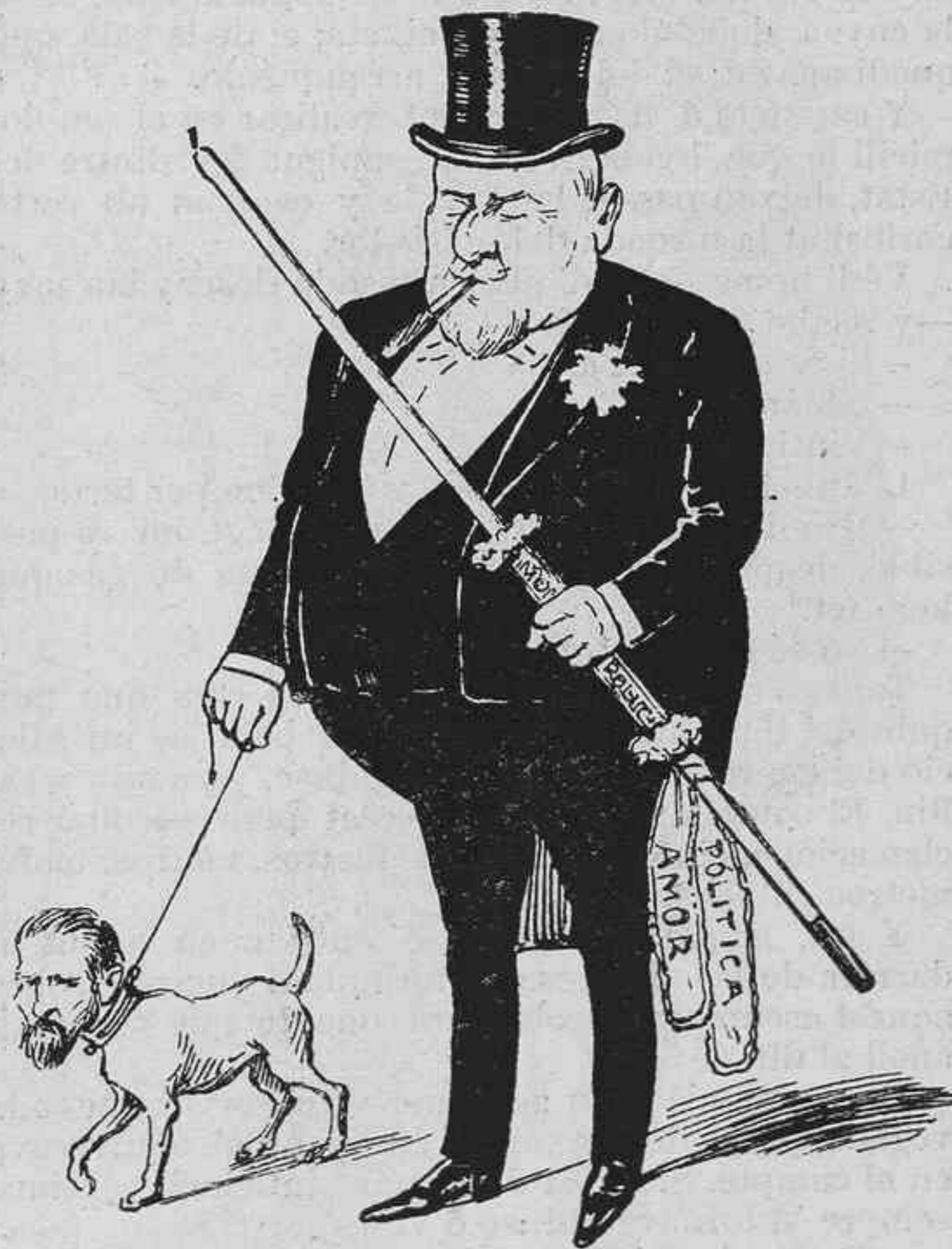
Y 'l *cás* es, que jo y la nuvia, bojament enamòrats, ens hem promés un petó... per quan ja siguém casats.

F. FERRÉ Y GENDRE

## EL CONTADOR DE GAS

Els governs tenen una cosa que 'n diuhen la lley. Las companyías de carrils, el reglament. Las empresas de gas, el contador.

## FESTA DE SANTA LLUCIA



—Apa, camina depressa, bon minyó: aném á cumplí ab la santa tradició.

Tres invencions distintes, que venen á servir per lo mateix: aixó es, fer esquixar la mosca al pobre pagano y demostrarli, succeheixi lo que succeheixi, que no té rahó.

¿El govern els vé ab una exigencia y vostés protestan, alegant una pila d' arguments incontrovertibles?... Carpetasso á la demanda. La lley—una lley que vostés no coneixen ni n' han sentit parlar may—es terminant. Y si ho duptan, vejin els articles 6, 15 y 439, y quedarán convensuts.

¿Viatjant un día en ferrocarril se troban ab una novetat que vostés consideran abusiva y arbitraria?... Es inútil que 's queixin. El reglament ho preceptúa aixís, y davant del reglament no hi ha apelació possible.

¿La empresa del gas els conna de mala manera, presentantlos uns comptes que semblan els del Gran Capitá?... ¡El contador, senyors, el contador! Quan el contador parla, boca abajo todo el mundo.

Pero 'l cas es que *todo el mundo*, sobre tot desde que 'l gas s' ha encarit, s' ha empenyat en no callar, considerant que 'ls contadors no son infalibles. Si fins els cronómetros s' espatllan, ¿cóm no ha d' espatllarse una máquina grossera, rudimentaria, que no té rubís als ejes ni acostuma á ser revisada gayre sovint?

En aquest terreny, y no hi ha ningú que no ho sá-piga per experiencia, s' han vist cosas estupendas.

Instalan vostés el gas á casa seva, esperant que ab aquest sistema d' iluminació obtindrán un estalvi sobre 'l d' espelmas ó petroli. A fi de mes els compareix el cobrador de la companyia.

—¿Quánt es aixó?

—Vint pessetas.

—¡Apreta!—exclaman vostés, obrint á reganyadents el portamonedas y prometentse mentalment que aquell mes será l' últim de semblant despilfarro.

En efecte, apenas el cobrador acaba de girar l' esquena comensan vostés á donar ordres.

—El gas del corredor no l' encengueu may; el de la cuyna deixéulo á mitja aixeta; el de la sala, que quedi apagat; el del quartet, arranquéulo.

Y satisfets d' haver sapigut realisar en el seu domicili lo que 'l govern no ha sapigut fer dintre del Estat, deixan passar la mesada y esperan ab certa curiositat la tornada del cobrador.

Vé l' home—que d' aixó no se 'n descuydan may—y recibo pels bigotis.

—Si es servit: el gas.

—¿Quánt?

—Vinticinch pessetas.

L' ánima 'ls cau als peus... y 'l recibo per terra.

—¿Un duro més que 'l mes passat? ¿Cóm es possible, després de las grans economías de gas que hem fet?

—No sé qué dirli. El contador...

Tant es que suprimeixin metxeros com que tanquin del tot l' aixeta. ¿Han caygut baix la jurisdicció del contador? Donchs resigninse, y paguin y callin. El contador no ha sigut creat pera escoltar reclamacions, sinó pera marcar metros, metros, molts metros cúbichs.

Y ara, 'ls que actualment s' entretenen anant al darrera de las empresas y formulant queixas sobre aquest assumpto, escoltin un quènto que vé com l' anell al dit.

Un parroquiá d' un adroguer va observar que cada vegada que 'l despatxava l' aprenent s' equivocava en el compte. Si havia de tornar vinticinch céntims, sempre 'n tornava quinze ó vint.

—Dech advertirli—va dir un día 'l parroquiá al amo de la botiga—que 'l seu aprenent s' equivoca ab molta freqüencia.

—¿De veras?—exclamá l' adroguer, sincerament alarmat.

—Si, senyor: casi sempre torna diners de menos.

—¡Ah!—va fer llavors l' amo, respirant tranquilament y posantse á riure.

Y... no va passar res més.

MATÍAS BONAFÉ

## CATECISME JUHÉU

Tothom sab qu' en aquest mon la sort jugant gran paper igual se pot sé un pelón com un home de diner;

Lo cas es trobá un camí y ab escrúpuls no pararse, que no pot sé bon marí el marí que tém negarse.

De minas per explotar sempre n' hi han hagut de sobra: en saberse aprofitar está 'l ser rich ó 'l ser pobre,

Avuy día sols bé 's viu sabent enganyar la gent, ó no fent may lo que 's diu; ó no dihent may lo que 's sent.

Ni á l' honradés se respecta, ni á la virtut se l' admira: per lograr lo seu objecte en los medis prim no 's mira.

Com la conciencia fa nosa lo mon sent del diné esclau, si una víctima s' imposa se sacrifica y en pau.

Els bons impulsos del cor es tonto qui no 'ls amaga, qu' avuy no 's logra un favor si á pes de diner no 's paga.

La miseria dels demés es cosa que no interessa; d' allí hont no hi hagi dinés lo milló es fugi'n depressa.

Ja ningú indaga l' historia d' una fortuna adquirida, ni 's regateja la gloria al qui 's dona bona vida;

Que en allí hont sols se aquilata lo valer per la opulencia, cada moneda de plata val un títol de ciencia.

Per' xó encar qu' en aquest mon la sort jugant gran paper igual se pot sé un pelón com un home de diner,

El cas es trobá un camí y ab escrúpuls no pararse: que no pot ser bon marí el marí que tém negarse.

Del plan que tot juhéu segueix en lo catecisme aqueix condensada está la táctica, y 'l sistema produheix si se sab posá bé en práctica;

pró si no 'm creuhen á mí perque soch un perdulari, qualsevol Samuel d' aquí podrá dir si no es així qu' un' hom se fá millonari.

MARANGI

# LLIBRES

BRINS Y BROTS, aplech de versos de PAU BADIA Y HOMS.—Tenim al senyor Badia per autor novell, no sols per ésser aquest aplech el primer llibre que publica, sino també per l'índole especial de moltes de las composicions que conté, ensaigs que revelan disposicions laudables.

Pera que 'ls nostres lectors pugan apreciarlas, ne reproduhim una de las mes curtas que hem trobat al llegir la colecció.

## BROT

Un treball escultórich admirable  
de un tros de fang vá fe un genial artista.

De un tros de diamant, per tallar vidre  
un utensili 'n feu trassut lampista.

...Aixís la injusta sort obra en els homes  
de algún geni tallant potentas alas;  
y veyém diamants com tallan vidre,  
y molts trossos de fanch adornant salas.

EL CURA DE ALDEA, novela de H. DE BALZAC.—La casa Tasso ha comensat á publicar en una forma económica las obras del gran mestre, á qui bé pot titularse el pare de la novela moderna. El *Cura de Aldea* es la tercera de la colecció, y com totas las del autor se distingeix per la forsa de la concepció, per l'estudi psicológich dels personatjes y per la finura de observació que campeja en totas las sévas páginas. La versió castellana, deguda al senyor García Bravo es molt correcte.



—Veyám si trobaré alguna cosa que 'm pugui servir pera urbanisar la plassa de Catalunya.

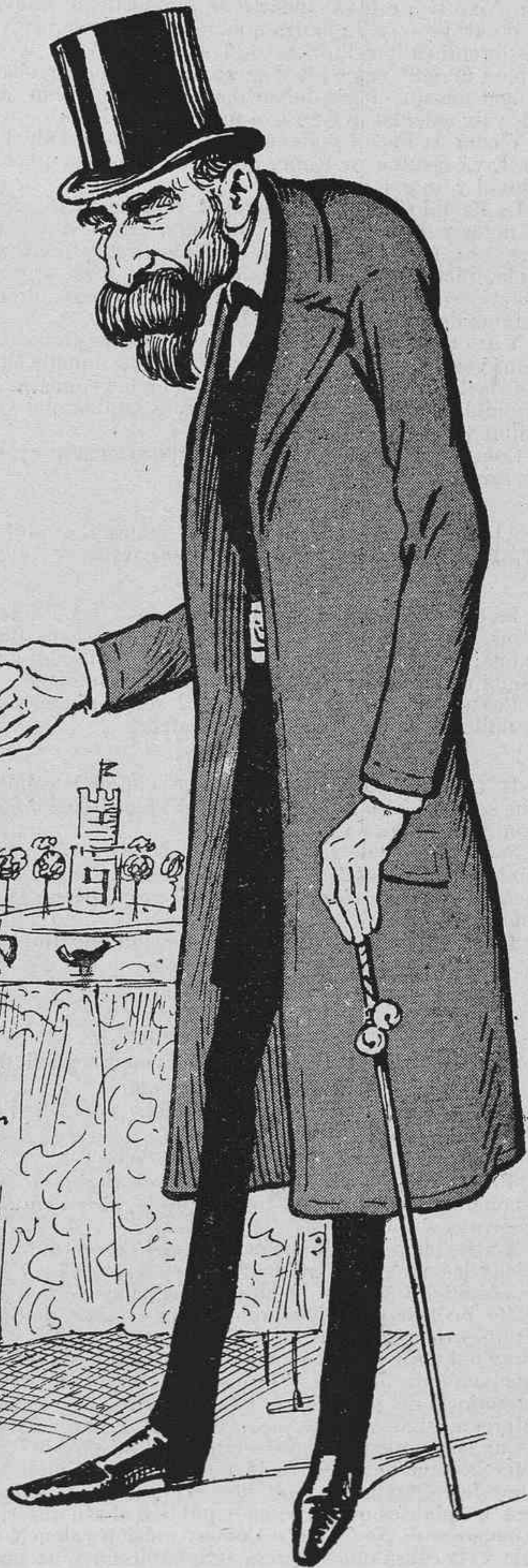
## ALTRES LLIBRES REBUTS:

*Calendari catalá pera l'any 1901.*—Es molt interessant, contenint la revista literaria y necrológica del any, y un bon número de traballs en vers y en prosa suscrits pels mes coneguts autors del renaixement catalá.

\*\*\* ¡CARME! drama en tres actes y en prosa, estrenat á Romea la nit del 9 de octubre últim.

RATA SABIA

## L' ARCALDE A LA FIRA





## LICEO

El tenor Ceppi y 'l baix Rossi van agradar bastant en l' *Aida*... En cambi 'l primer no vá complaure en la *Lucia*. Aixó sí: prou vá cuidar-se de anunciar qu' estava indisposat; pero se 'm figura que ho estarà quantas vegadas intenti cantar l' ópera de Donizzetti. A la *cuanta* se li posa un gall entre pit y gargamella, y no 's troba desahogat fins que logra deixar-lo anar. El de dijous, á bell ull, vaig calcular que pesava unas sis carniceras.

Y com la Pacini rellava molt bé, l' efecte, ab el contrast, vá resultar molt mes desastrós. Sabut es que un rossinyol y un gall no lligan.

La Pacini siguié la reyna de la representació: *Regina* de noms y de fets. Te una veu fina, prima, que sembla que s' haja de trencar, com un fil de cristall; pero es flexible, dúctil, y la diva la maneja ab una gran seguretat. En el *rondó* es ahont vá trobar la gran ovació, digna de la fama de que vingué precedida.

Y ara un concell, que no té res que veure ab las condicions vocals de la Pacini. Digui senyoreta: aquella elegant *toilette* de ball á la *derniere* que treu en el primer acte ¿no li sembla que no es apropiada? ¿No li sembla que estaria millor vestir un trajo d' época?

Consúltiho ab el cuixí, y un altra vegada que torni á cantar la *Lucia* ja m' ho sabrá dir.

\* \* \*

Al sortir el present número ja s' haurá reproduhit *La Walkyria*: la senmana próxima 'n parlarém.

## NOVEDATS

La *divette* Margherite Delval que doná dos únicas funcions, no careix de mérit. Es viva y enjogassada com una gateta: parla ab una veu bastant agre y monótona; en cambi canta *chansonnettes* ab gust y molta intenció.

Per aquest motiu creyém que 'l seu verdader terreno es millor el *café-chantant* que 'l teatro.

## CONCERTS

L' *Orfeó catalá* vá donar dissapte una de las audicions que sol dedicar á sos protectors. El teatro plé de gom á gom y 'l programa escullidíssim.

Se componía de *La senyera*, *La filadora*, *Lo pastoret*, *Fadrinets de Sant Boy*, *Brindis del Rhin*, *La Brema*, *Las sagetas que amor tira* y *La mort del escolá*, pessas ja conegudas.

Per cert qu' en *La senyera*, la estrofa que diu:

«¡Oh bandera catalana  
nostre cor t' es ben fidel!  
Volarás com au galana  
per damunt de nostre anhel.»

en els programas apareixía cambiada en la següent forma:

«¡Oh bandera benaurada!  
Nostre cor t' es ben fidel.  
Volarás com au galana  
per damunt de nostre anhel.»

Resultant que 's feu rimar *benaurada* ab *galana*, lo qual es una barbaritat, sobre tot, estant la plassa en estat de guerra.

Entre las pessas de primera audició foren molt aplaudidas las melodías gallegas *Louxe d'a terrina* y *Negra sombra* de 'n Montes, las dos impregnadas de una melancolia poética molt penetrant.—*Cap al vespre* de Strauss, es un coro á 16 veus, molt intrincat y difícilíssim, que pretén lograr per medis vocals efectes que sols se conseguixen per medi de l' orquesta. S' ha de dir la veritat: la majoría del públich no 'l va entendre.—*En el bosch* de Moreau, siguié cantat, acompanyant l' autor al piano: es un coro que pinta perfectament el misteri de la selva, ofereix una hermosa fusió de tons, y es molt equilibrat de textura y molt clar. Tingué de repetir-se, entre 'ls aplausos que prodigá 'l públich al seu autor.—*Las Campanas de Nadal* de 'n Comes, músich valenciá del sigle XVII causá una sorpresa agradabilíssima, ab sas com-

binacions de veus de nens y de pastors y l' eco vibrant de las campanas. Se ha de confessar qu' en aquell temps hi havia á Espanya músichs que 'n sabían més de lo que molts se pensan.—Per últim la *Cansó amorosa* de 'n Daniel es una joguina molt apreciable.

Resultat: una audició interessantíssima que proporciona á n' en Millet y al Orfeó una serie interminable de ovacions.

\* \* \*

En Granados doná diumenje una nova *matinée* á càrrech de la Societat de Concerts clássichs, que ab tant talent dirigeix.

El programa comprenía quatre números: *Namouné* de Lalo, interpretada magistralment per l' orquesta, baix la direcció de 'n Granados.—*Les Djinis* de 'n César Franck, á piano y orquesta, dirigida per en Moreau. En ella en Granados renová l' entusiasme del públich que ja li havia sentida, ab la portentosa manera que té de matisarla.—Tres coros de 'n Moreau, *Sons bois* (el mateix cantat en catalá 'l día avants per l' Orfeó) *Ile fortunée* y *Chanson galante*, ab acompanyament d' orquesta, y interpretats ab molt ajust per la *Capella catalana*, del mestre Cassadó.—Y per últim: *Sur le mer lointane* del mateix Moreau, pesa que ja havia sigut aplaudida en un anterior concert.

La festa del diumenje, apart del seu mérit artístich valios, se fa digna de llohansa per haver sigut dedicada en gran part á l' audició de obras del compositor francès Mr. Moreau, músich de verdader talent, y que 'ns ha fet l' obsequi de permaneixen un mes entre nosaltres.

N. N. N.

## FEMINISME

¿Ho dich? Ho dich, per mes que D.<sup>a</sup> Tula m' ho vá contá en secret després d' have'ho contat del mateix modo á tres ó quatre cents.

A primers del mes próxim s' inaugura en un hermós local fet exprofés un *Círcol Feminista Aristocrátich* montat com els mellors del estranger.

La sàbia y ben parlada donya Tula m' ha dat sobres aixó 'ls detalls següents:—«Las *socias* d' aquest centre serém totas gent de *suposició* que desitjem *manciparnos* del *nyugo* de las calsas ja que tant se *traspasan* pretenent ser més tirans que 'l rey *Fernando Sèntim* per no dir qu' un *Canícula primer*.

Com las senyoras som de *profecia amantas* de parlá y de matá el temps, un *círcol* hont pogué passar las horas á totas ens vindrá d' alló mes bé.

Fem allí lo que fem, per mes que vulga no 'ns podrá *dibolí* ni 'l mateix Rey puig totas som senyoras d' *inflorencia* per lográ de tothom lo que volguém.

Allí tindré billars y jochs de bitllas, un bon saló per pendre té y café y menjar si volem quatre marengas ó un retall de pastel.

En lloch de tenir mossos tindré mossas, no hi entrarà ni un home per remey y sols *resignarán* cosas de donas els *cromos* que hi haurán per las parets.

Fins ara á casa ens hi hem estat nosaltres, d' aquí en avant deurán quedarshi ells, y encare hi guanyarán, puig d' aquest modo no rebrán *toño* com va rebre 'l meu sortint de l' *ópra* quant alló del *Tato* y de *cuyas resultas* al poch temps á mitja *carcajada* de l' esquena li va sortí un *tumulto* com un gep.

¡Vejes quina *influencia* de senyoras acut á fer's *descriure* cada mes á cá la secretaria de la Junta que porta el *poldo* del projecte aquest!

No podrán entrá allí las *xurris burris*, sino lo mes decent, puig qui vulgui ser socia tindrà d' ésser senyora de sa casa y de molt seny.»



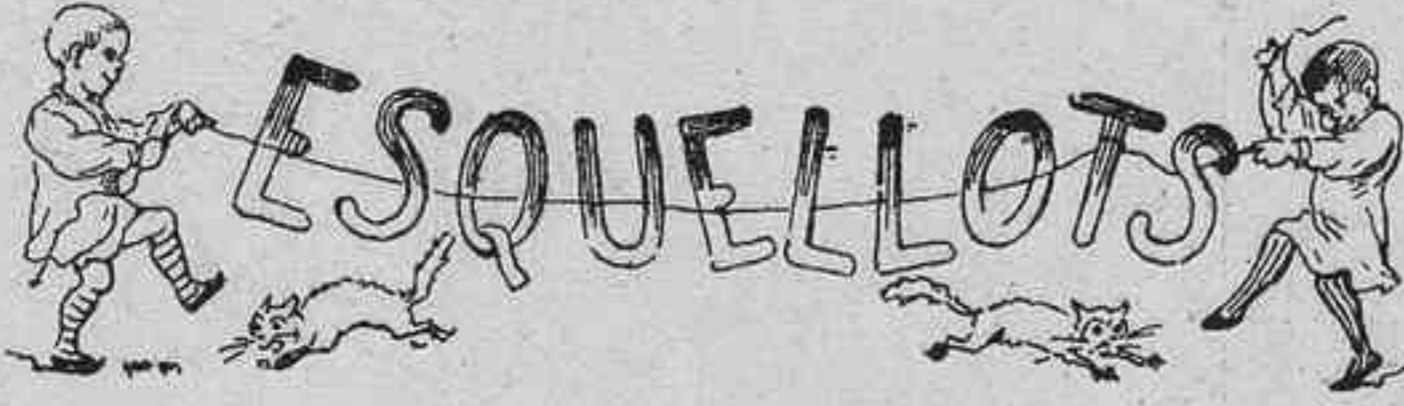
UNA INDUSTRIA QUE VA PER TERRA



—D' ensá que 'l govern no fa sino repartir castanyas, trobo que se 'n venen menos.

Tot aixó y mes detalls que no recordo m' ha contat en secret com á altres cent donya Tula, una dona sabiassa que parla ab tots els *uts* y tots els *ets* y s' ha fet de la causa feminista apóstola fervent.

JEPH DE JESPUS.



L' altre día van reunir-se 'ls escribans del territori de Catalunya pera procedir á l' elecció de cárrechs de la Junta Directiva del Colegi, havent sigut reelegit Degá-president, D. Marcelo Planas y Casals.

¡Un Degá-president que *no pot veure* 'l séu triunfo, per la sencilla rahó de ser cego!

Per cert que segons un dels articles del Reglament pel qual se regeix el Colegi, 'l president té l' obligació personal de fer l' escrutini trayent las papeletas de l' urna y anantlas llegint una per una.

Ara vajin á entendre com se las devía arreglar el cego D. Marcelo pera desempenyar aquesta funció reglamentaria. ¡Quí sab! Potser las llegía ab el nás.

\* \* \*

Lo raro no es que 'l germá del Hereu Pantorrilles

s' avingui á exercir un cárrech pel qual está físicament impossibilitat. Perque lo qu' ell dirá:—Cert que soch cego y no hi papo; pero en cambi tinch un germá que hi veu per dos.

Lo verdaderament extraordinari, es que 'ls escribans del colegi passin per semblant anomalia y l' autorisin ab els seus vots, sent com son y han de ser escrupulosos aplicadors de la ley, que á tal els obliga 'l séu ofici.

De manera qu' ells podran donar tanta fé com vulguin; pero en realitat resulta qu' en lloch de donarla, la fan perdre.

Al articulista del *Diario de Villanueva y Geltrú* que exposa 'ls seus duptes sobre l' autenticitat de la cuberta de l' *Almanach de La Esquilla de la Torratxa*, y á totas quantas personas tinguin els mateixos rezels, els invitém á examinar el dibuix original degut al eminent *Mucha*, que 'ns dispensá l' honor de servirnos, y ho feu, per cert, á entera satisfacció nostra.

Ni nosaltres ens engalaném ab plomas agenas, ni ningú, sens incorre en la responsabilitat qu' estableixen las lleys sobre propietat artistica, pot atrevirse á usurpar una obra, ni molt menos á posar una firma sobre un treball apócrif.

S' han lluhit els floralistas que van nombrar á n' en Pí y Margall, president del Consistori d' enguany.

## A BRUSELAS—TIPOS POPULARS



El carret de la lletera.

LO DEL DIA



—Una gracia de caritat per un pobre treballador sense feyna.  
 —¡No m' amohinéu!... Un décim de la de Nadal es lo que jo busco...

cideixin á emprendre una competencia semblant á la de dos empresas de carruatjes de Vich, quan encare no hi anava 'l carril, que portavan als passatjers de franch, y al arribar á Granollers els hi pagavan l' esmorzar, contin ab la gran publicitat de *L' Esquella de la Torratxa*, per anunciarla degudament.

Pero 'ls funerals y sufragis han de ser de franch, y per tots els que hi assisteixin ha de haverhi de mes á més sopa-mulla á la sagristia, ab bonas pastas del forn de Sant Jaume y vi de las candellas d' aquell que 'ls ángels hi ballan ab camisola.

Ja veurán, fentho aixís, com tocan retirada Mossén Estebanell de la Casa de Caritat y 'l capellá encarregat de la iglesia de las monjas de Santa Clara!...

L' eminent repúblich, á pesar de ser fill de Barcelona, no escriu més qu' en castellá, fentho ab una pureza, correcció y claretat que li envejan els fills de la terra de Cervantes. Ben clarament en la sessió que molts anys enrera li fou dedicada al *Ateneo*, ho declará, aconsellant als escriptors catalans que procuressin dominar tot lo possible l' idioma oficial, per exercir en la nació espanyola la influencia á que té dret una regió tan important com Catalunya.

Y sent en Pí y Margall un de aquells homes que no solen cambiar de opinió, res té d' extrany que s' haja negat á rebatre—com algú li insinuava—las opinió exposadas per en Balaguer en els Jochs Florals de Zaragossa, per coincidir ab ellas en molta part; com res tampoch té de particular, qu' escriga 'l séu discurs en castellá. Tot lo mes que farà, per cortesía y dada la índole particular dels Jochs Florals, será permetre que li traduheixin.

¡S' han lluhit els floralistas!

Reunió de rectors á ca 'l bisbe.

Motiu: la competencia, qu' en l' article de funerals y aniversaris, fan á las parroquias principals de Barcelona, las iglesias de la casa de Caritat y de las monjas de Santa Clara. Y no consta que hi compreguessin també la capella del Santíssim Sagrament de la Catedral, ahont també 's prestan els mateixos serveys á uns preus molt acomodats. No 'n dirían res per no ofendre massa directament al bisbe, qu' es cap del Cabildo.

Mes per la visita que van fer, no necessitavan alforjas, tota vegada que 'l bisbe, lluny de atendre'ls, els vá donar una bona fregada d' orelles.

¡Y está clar!

Si volen tenir feyna, fassin lo que tots els establiments: apelin á la baratura.

Conténtinse en guanyar menos, que no son pas els pistrinchs lo que ha de preocuparlos—y menos á n' ells—sino la gloria del Cel.

Aixís, donchs, el día que 's de-

A las capsas de mistos reglamentarias hi havia avants (quan hi eran) 60 cerillas. Pero ara no n' hi ha mes que 50 (quan hi son) segóns resa l' inscripció posada en las mateixas.

Els fabricants grossos, per assegurar el monopoli, á fi de reventar als petits, ván comprometre's á pagar al govern, á títul de subvenció, una cantitat trata de la comissió que feyan á tants pobres infelissos com se guanyavan la vida venent mistos.

A n' aquests, dotze capsas els costavan 50 céntims y 'n treyan 60. Ganancia per dotzena, 10 céntims.

Als expendedors d' ara 'ls costan 60 céntims, abo- nantse'ls sols un 10 per cent. Ganancia per dotzena, 6 céntims.

Ab els quatre céntims que per dotzena recauda de més la Cerillera pot satisfacer de sobra, la subvenció que percibeix el govern. Res hi fá que 'ls fabricants petits hajan quedat reventats, y que molts infelissos, generalment pobres y hasta esguerrats hajan perdut aquest medi de guanyarse tristament la vida.

LA TORNADA DELS FUGITIUS



—¡Es á dí, infames, que al últim heu determinat tornar!  
 —¿Qu' heu fet aquests quinze días?  
 —Res... ja s' ho pot figurar.

Els fabricants del monopoli, y 'l govern se reparteixen tranquilament las despallas de tots aquests pobrets. Y aixó es lo esencial.

\* \*

Peró vé la segona part.

Quan la industria era lliure, en virtut de la competència que 's feyan uns fabricants ab altres, s'havían arribat á donar, per 5 céntims, capsas ab 100 cerillas y de millor qualitat, generalment, que las d' ara.

Es aixís que avuy no se 'n donan no mes que cinquanta, resulta, donchs, que 'ls fabricants cobran ara 5 céntims de un article que avants del monopoli donavan per 2 y mitj: total, un benefici de un 100 per 100.

Aixó son... cerillas contadors.

No te, donchs, res d' extrany que ab els abusos que 's realisan al amparo d' un monopoli, s'improvisin grans fortunes, ab mes seguretat que sortint á la carretera ab el trabuch. Y sobre tot, sense corre cap perill.

\* \*

Vels'hi aquí clara y breument desentranyada la qüestió dels mistos, que á primera vista sembla una petitesa, y que no obstant es una enormitat, que seria intolerable á tot arreu, menos á Espanya.

Ahir, dijous, devía inaugurar-se en el Saló Parés la primera Exposició de Bellas Arts organizada per la *Societat artística y literaria* de Catalunya, de la qual ne forman part notables artistas barcelonins.

Las tarjetas d' invitació á visitar-la 'ls días 13, 14 y 15 son molt artísticas, ostentant un preciós dibuix de 'n Joan Brull.

A partir del día 16, l' entrada será pública.

## UN DE LA SECRETA



—¿Creurían que m' aburreixo d' estar tant temps sense poguer fer servir aixó?

Llegeixo:

«La autoridad ha dispuesto que sean expulsados los gitanos que circulen por las calles de esta capital y no tienen medio de vivir conocido.»

Tristesa fá pensar, que ni 'l senyor Coll y Pujol, ni 'l senyor Hinojosa, trobaran, si 's cümpleix l' ordre, cap garena que 'ls deturi dihent á cada hu d' ells:

—¿Quieres que te la diga, resalao?

Perque aixó de dir la bonaventura, no es medi de viure conegut, sino medi segur de morir-se de gana.

La iglesia del monastir de Poblet está á punt de desplomarse.

Cert que hi ha alguns catalanistas, que 's quadran y preguntan:

—¿Qué fá 'l govern?

Pero de Madrit, com un eco, vé una veu que respón:

—¿Y qué féu vosaltres?

\* \*

De moment s' ha obert una suscripció, y, encare que l' *Ateneo barcelonés* l' ha inaugurada, tinch noticia de que fins ara no dona tots els resultats qu' eran d' esperar del patriotisme catalanista.

Aquí 'l voldríam veure: afluixant la mosca.

Pero 'm sembla que un qualsevol de la confraría, al sentir parlar d' afluixar la mosca, dirá, donant un quite:

—Fugi, home, fugi. ¿No veu que som al hivern? Y en temps de fret ¿quí es que 's treu la má de la butxaca? Y además, al hivern de moscas no n' hi ha.

Una mestressa que vol pendre minyona, interroga á una que se li presenta, oferintli 'ls séus serveys:

—Qué ja ha servit vosté?

—Sí, senyora.

—¿Ahont?

—A casa de una senyora cega.

—¿Y perque se 'n vá anar?

—Perque mirava massa prim.



Un pagés que á Barcelona va venir'hi á passá un mes va quedá al marxar, promés ab la Cisca de la Pona.

Al marxá 'l tren, la Cisca li va dir—torna aviat tú, els teus pares, ton cunyat, veníu tots, *de bona gana*...— y va respondre 'l pavana —Si acás vindrém de *Mal-grat*.

Tant avaro es don Magí que segons he sentit dí va dihent per tot arreu que li sab molt greu morí *per no dar l' ánima á Deu*.

Ahir vaig veure á en Mansió ique temps que no 'l vía vist! va semblarm' qu' estava trist... —Y d' estar'ho te rahó. Figúra't tú, que li deu el govern uns dos cents duros d' *alcances* y en mil apuros per menjá 'l xicot es veu. —¡Y res *alcansá* ha lograt?



—Segons va dirme l' Arcís  
va pugué *alcansá* un permís  
per demanar caritat.

Ab el joch dels perdigóns  
un timador dels trapellas  
va fer doná 'ls patacóns  
á cert pagés de Centellas.  
Y va sentí una senyora  
com fent l' aixerit, va dí  
—Si aixís enganyan als de fora  
inc dich tinya dels d' aquí!—

DOMINGO BARTRINA



Deya un metje:

—La malaltía del senyor Calau ha tingut un desenllás funest.

—¿S' ha mort? ¡Pobre senyor!

—No: al contrari, está bo y sá.

—¿No acaba de dir que ha tingut un desenllás funest?

—Funest per mí: se 'n ha anat del pis sense pagarme el compte.

¡Lo que pot l' obsessió científica!

Era un químic eminent, que solía viure absorbit en l' estudi de la séva ciencia favorita.

—¿Qué no ho sab?—varen dirli un día.—L' Enrich Pioch s' ha suicidat.

—¿Y aixó?—va preguntar mitj distret.

—¡Pobre xicot! Estava arruinat desde aque-



—Contém... ¿Quánts galls se necessitan pera quedar bé ab els senyors regidors?

lla jugada de bolsa que vá fer, y com de salut no n' hi sobrava, no ha trobat altra solució que tirarse de cap al mar.

El químic ab molta solemnitat:

—¡Lo que té ser ignorant! Si

l' infelís hagués tingut tan sols petites nocions de química, hauría comprés que 'l tirarse de cap á mar no es cap solució, perque l' home no es soluble en el aygua.

## SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.<sup>a</sup> XARADA 1.<sup>a</sup>—*A-ni-ma-da.*
- 2.<sup>a</sup> ID. 2.<sup>a</sup>—*Car-do-na.*
- 3.<sup>a</sup> ANAGRAMA.—*Llop—Poll.*
- 4.<sup>a</sup> TRENCA-CLOSCAS.—*En Pau de la Gralla ó la festa major de la vila.*
- 5.<sup>a</sup> QUADRO DE SÍLABAS.—*JU PI  
PI NO*
- 6.<sup>a</sup> CONVERSA.—*Jordi.*
- 7.<sup>a</sup> GEROGLÍFICH.—*Com mes miras menos veus.*

## TRENCA-CAPS

XARADAS

I

—*Hu-dos-tres*, si vols vení demá marxo cap á *Tot*.

—¿Que hu dius de serio, Cabot?

—Sí.

—Y, ¿qué hi vas á fé allí?

—A establí'm del méu ofici,

## TRABALLS MUNICIPALS

ΑΙΜΟΡΡΟΙΑ

MUNICIPAL





## LA TINTA DAURADA

6

## UN ADULTERI AL PARCH

—Passiho bè, Ernesto. No fassi tant el pagés, que ja está pagat aquest xacolata.

—Hola, Victorita. Dispensi; anava tan distret... Pero, no vull que 'm tingui en aquest concepte y per probarli que... (al mosso de la Vaquería). Noy, serveixins dos cuberts de set pessetas y mitja; que hi entri forsa peix y si pot ser de la familia dels crustáceos millor. Vaya, vaya... Donchs may diría d' hont vineh?

—De veure las focas... Jo també. Y 'ls cisnes. Ay, á mí no 'm tregui dels cisnes: aquella aristocracia! y aquell coll, aquell coll tan estirat! Jo 'ls somío cada nit. Y vos-té, Ernesto, no n' ha somiat may de colls de cisne?

—No senyora, ni colls ni punys.

—Pues jo tinch aquesta debilitat. M' entussiasmo ab els animalets del coll llarch.

—Jo de vosté m' hauría casat ab una girafa..

—Ay, fill, me vaig casar ab un *avestrús*, pero, ja veu com he quedat.

—Té rahó, crech que ara 'l té á América, eh? Y digui, no n' ha tingut cap mes noticia? (Vol una oliveta?)

—Ay, no, no, ni ganas. (No, gracias; m' empasso 'ls pinyols y després no 'm proban).

—Donchs, tornant al séu senyor, jo no me 'n fiaría... Escolti: y si 'n preguntés alguna cosa als *araucáns*, aquesta tribu qu' está instalada aquí al Parch?

á ferme en dos días rich...  
perque allí, estimat amich,  
ab tot se fá benefici.

—¡Uy!... ¡Quarta deu ser segona!...

—A n' allí, tot es *pistrinch*.

—¿Sí?...

—*Prima-versa*, qu' en *Cinch*,  
cusí-germá de la dona,  
allí 's va fer millonari.

—Y també t' hi farás tú...

—Ab lo plan que tinch, segú.

—Si *quarta* 't surt al contrari...

—¡Que m' ha de sortir, badoch!

—Tócala, donchs, y... ¡já reveure!

—Vaja, adeu: fins á més veure,  
que será dintre de poch.

BUNYOLER PREMIANÉS

II

*Primera-inversa* ab las flors,  
un arma *quarta-segona*,  
*dos* ab *tersa* es apellido  
y lo *Tot* un nom de dona.

VALENTÍ SÁNCHEZ

## ANAGRAMA

—¿Vols venir, *Tot*, al Liceo?

—¿Quína ópera fan, Marsal?

—Segons m' ha dit l' Amadeo  
crech que avuy fan la *Total*.

FIGURETA DE PESSEBRE

## TRENCA-CLOSCAS

CARLOS BLAY

TEYÁ

Combinar aquestas lletras de manera que donguin una xistosa pessa catalana.

MANUEL R. LLUMINARIAS

—Es vritat! Y fins es possible qu' ell ne formi part. Crech que per tornar á donarme disgustos haurá apelat á qualsevol estraferia.

—Donchs no s' amohini que jo li acompanyaré.

Pero 'l sopar s' anava allargant y la conversa s' animava per moments, quan els *guarda-passeyos* van posarse á tocar els respectius xiulets, senyalant l' hora de tancar las portas del Parch.

Ni ell ni ella van sentirne cap. Després de haver clavat l' últim *pinso* á la ampolla del *Rioja Clarete*, van dirigir-se á la instalació de la tribu araucana, y convensuts de sas infructuosas investigacions van perdre's en una espessor de fullas y flors, bo y fent brasset ab tant amorós desfici que 'n *Ravachol* que de lluny se 'ls mirava, donava á entendre ab sas extranyas evolucions que tenia un neguit de mil dimonis.

L' endemá la infiel esposa rebía una carta d' América, escrita en lletres d' or. Era del séu marit que tornant á la *senda del bien*, li deya que s' embarqués cap al Potosí, qu' ell s' havia fet milionari y que, en proba de la séya afirmació escribía aquellas ratllas ab such de dobles de cinch duros. Y boja d' alegría, vá posarse á cantar, tot arreglant la maleta, alló que deyan en no sé quína *sarsuela*:

—¡oh carta dorada  
tú me haces feliz!

Després he sapigut que aquesta excelent tinta daurada ab la qual se pot perfectament dibuixar y escriure s' arregla de la següent manera: En un filtre colcat sobre un embut s' hi tiran parts iguals de yoduro de potassio y acetat de plom, abocanthi seguidament una cantitat d' aygua bullenta que fassi vint vegadas aquell pes total. Al refredarse el líquit se forma una mar de polsím daurat; se decanta l' aygua y 's deixa assecar la polsina; després se pulverisa ben bé y 's mescla ab aygua de goma, formant una tinta espessa que 's podrá aclarir á gust y á gana del consumidor.

## ROMBO

•  
•  
•  
•  
•  
•  
•

Primera ratlla horisontal y verticalment: Consonant.—  
Segona: Part del cos.—Tercera: Isla.—Quarta: Fruyta.—  
Quinta: Espectacle.—Sexta: Número.—Séptima: Vocal.

MOZO Y VIDAL

## CONVERSA

—Ni que sa mare ho digués  
qu' ella á tú tant t' estimava  
sempre jo duptat ho havía.

—Donchs jo t' ho juro desd' ara,  
puig vá neixe 'l nostre amor  
d' uns versos del Staramsa  
que varem llegí al periódich  
que de anomenar acabas.

FONTSERÉ Y LLOMBART

## GEROGLÍFICH

×  
M I  
IIIIIIIIII  
EL  
MI  
IX

MUSTELA DE SAGRISTÍA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Estampa de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, núm. 8.

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

**ACABA DE SORTIR**



Un tomo d' unas 200 planas ab profusió de dibuixos.

## Dietarios

PARA 1901

Desde 1 á 4 pesetas.

### EL CURA DE ALDEA

POR

**H. de Balzac**

Un tomo, Ptas. 1.

E. Menéndez y Pelayo

### Á LA SOMBRA DE UN ROBLE

Un tomo «Mignon», Ptas. 0'75.

DATOS PARA LA HISTORIA

### LA BANCARROTA

DEL

**CARLISMO**

Precio UNA peseta.

### *El nuevo derecho universal y la política sin políticos*

POR VALERO DIAZ FERNANDEZ

Un tomo, Pesetas 1.

Colección Diamante (Edición López)

## LA SEÑORITA TORMENTA

NOVELA POR XAVIER DE MONTEPÍN

*Aparecerá la próxima semana.*

**En preparació = Sortirá á primers d' any**

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

## LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

*dedicat tot ell á solemnisar la fi del sigle XIX*

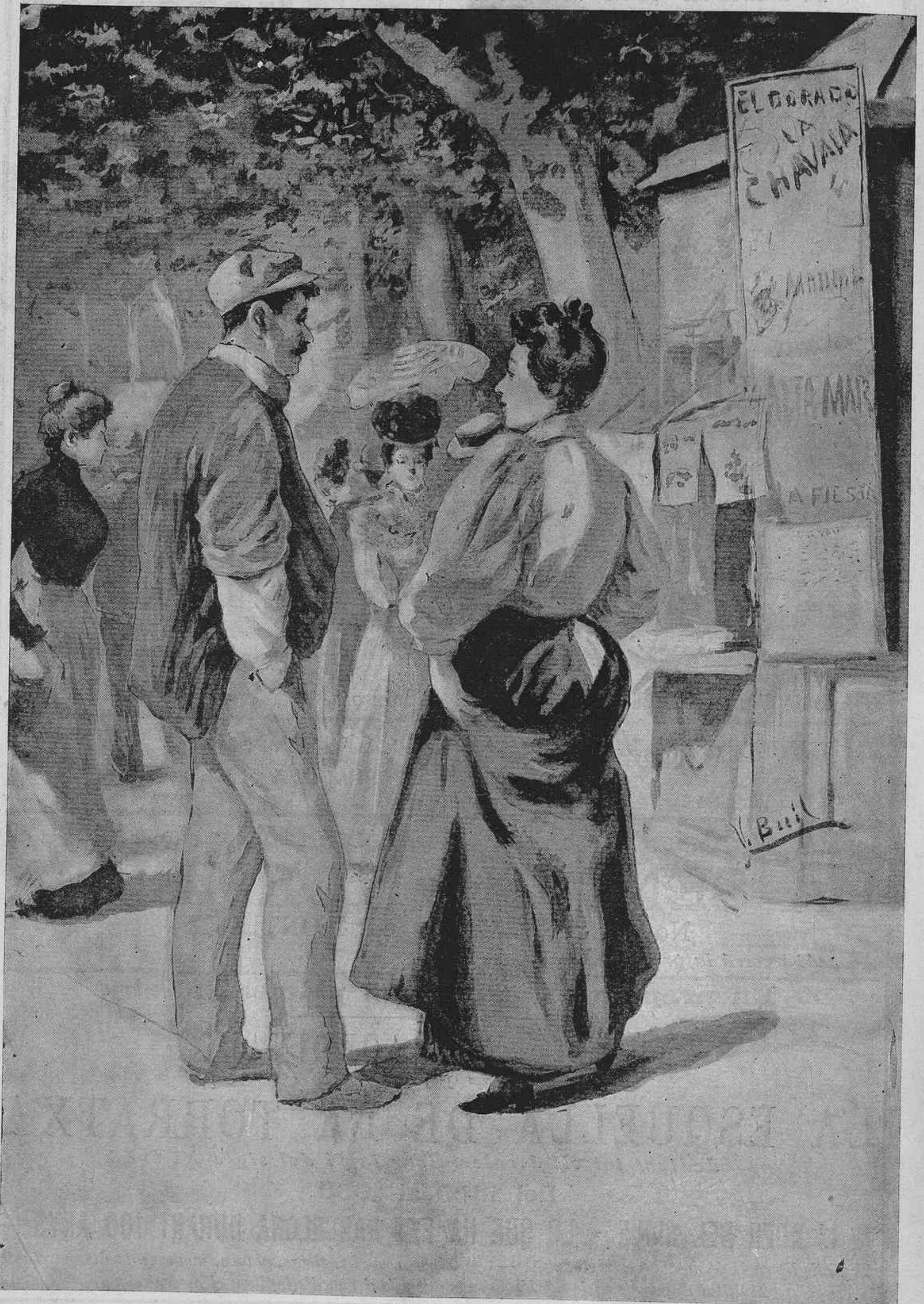
**Del 1800 al 1900**

**L' ADEU DEL SIGLE \* LO QUE HA FET BARCELONA DURANT 100 ANYS**

*Traballs literaris de notables escriptors. — Tipos, costums, vistas, planos, monuments desaparecuts. Multitud de retratos dels cataláns morts que més s' han distingit en el present sigle.*

**NOTA.**—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, no remetent ademés un ral per certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

## CONEGUTS ANTICHS



—¿Que no traballas, guapo?

—No, noya: al últim hi arribat á compendre que al món lo més descansat es el no fer res.